

IX.Z-učivo na období 22.-25.1.2021-10.týden DV

IX.Z český jazyk, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Doplň -i, -y,z, s, vz:

1. Když b_ l měsíc hodně v_ soko, zvedl_ rusalky hlav_ a začal_ jemně, krásně v_ t v_ nce a _pívat. Voříšek plakal pohnutím a b_ l b_ zp_ val s nimi, kdyb_ se nebál, že to pokaz_. Když dozp_ val_ , lehl_ si kolem jakési ps_ stařeny. B_ la to asi nějaká v_ la. „Pov_ dej nám,“ prosil_ všechny rusalky. Stará ps_ v_ la se zam_ slela a pak pov_ dala: „ Budu vám v_ pravovat, jak stvořil_ ps_ člověka.“

2. Přepiš třetí větu a urči druhy slov.

3. Z první věty vypiš podstatná jména a urči pád, číslo rod a vzor.

4. Vyhledej v textu všechna zájmena a urči jejich druh.

5. Napiš vyjmenovaná slova po M.

Doplň:

6. Rychl_ útočník, nov_ žáci, mil_ přátelé, hladov_ vlci, ledov_ škraloup, obětav_ hasiči, ciz_ lidé, kos_ zpěv, sob_ spřežení, drav_ pták, sokol_ hnízdo. 8. Doplň s, z, vz, bě, bje, pě, vě, vje, -ný, -nný: _tisknout, _šedivět, _mlátit, _pínat se, oheň _plál, v_ t do dvora, velký ob_ v, p_ kný zp_ v, jme_ ý seznam, kloka_ í mládě, slu_ ý byt, nev_ děl to

1. Doplň správně, z druhých písmen př. jmen tvrdých sestav tajenku:

mezi námi nejsou žádní hloup_ žáci, výuka ciz_ ch jazyků, hrabiv_ podvodníci zkrachovali, ps_ zuby a drápy mi naháněl_ strach, nemocného navštívil_ jeho mil_ kolegové, rodiče obvykle bývají ke sv_ m dětem velmi laskav_ a spravedliv_, hašteřiv_ spolužáci nepatří k m_ m kamarádům, ochutnali jste už želv_ polévku?, zdvořil_ lidé nemívají problémy v komunikaci, v ZOO jsme obdivovali párek lv_ ch mláďat, svárliv_ sousedé vyhledávají často konflikty, náhrdelníky z ryz_ ho zlata zdobí často i perly nebo drahokamy, ze spánku nás nepříjemně rušil hmyz_ bzukot, parkem se rozléhal pav_ křik

.....-.....

2. Doplň správně, z druhých písmen přídavných jmen s i/í sestav tajenku:

shovívav_ učitelé, lesem se ozývalo sov_ houkání, mám rád vepřov_ řízek s bramborov_ m salátem, ospal_ žáci zívali na celé kolo, malé

děti si rády pochutnají na chlebu s máslem a prav_m včel_m medem,
sklizeň ran_ch brambor, turisté zkřehl_ zimou se zahřívají tepl_m
čajem, pečliv_ žáci nosí obvykle bezchybně v_pracované úkoly,
netopýř jsou létav_ savci, snadno pozb_l těžce nab_ tého majetku
..... -

3. Doplň správně, z druhých písmen př. jmen přivlastň. sestav tajenku:

šperky z ryz_ ho zlata, křik hladov_ ch orl_ ch mláďat, všem známá
pověst o praotci Čechov_, tři Krokov_ dcery, bratrov_ nejvíc chutná
řízek, tatínkov_ nejlepší přátelé, štěkot sousedov_ ch psů, ten dopis
patří panu Svobodov_, musím zavolat svému učitel_, zapomenuté
opravářov_ nástroje, sledovali jsme dirigentov_ ruce, velké zpěvákov_
úspěchy, referát o známém českém spisovatel_, zvoníkov_ povinnosti,
psíkov_ noví majitelé, pejskov_ byla velká zima, zuřiv_ ps_ štěkot,

LITERATURA

Čítanka - str: 34 – Saturnin

Úkoly : Přečti text a Odvěz na otázky :

1. Kdo to byl Saturnin ?

2. Kdo to byl Zdeněk Jirotka ?

IX.Z angličtina, učivo na období 25.-28.1. 2021:

V učebnici na straně 30 a 31 vypracujte dle pokynů cvičení 2,3 a 4. Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste po prázdninách do školy. sarka.fajkosova@zskladneparizska.cz

IX.Z matematika, učivo na období 25.-28.1. 2021:

- 1) Z učebnice na straně 79 si udělejte výpisky do sešitu – Funkce, příklady z praxe.
- 2) Odpovězte na otázky ve cvičení 1 až 5 na straně 79 (vlevo dole):

- 3) Zopakujte si učivo z ledna tohoto roku, doplňte si do sešitu výpisky. Příště zadám krátký test.

IX.Z ruský jazyk, učivo na období 25.-28.1. 2021:

V textech pro ruský jazyk – písanka str. 8-9, 10-11m- psaní ruské abecedy – správný přepis písmen !

Cvičení doplňte – pomocí vašeho slovníku a překladu slov v PC !

IX.Z dějepis, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Opakování

Do školního sešitu: OPIŠ ZE STRANY 70 růžový rámeček dole

Druhá světová válka byla válkou vyhlazovací. Nacisté plánovali likvidaci MĚNĚCENNÝCH RAS – Židů, Romů, Slovanů = **HOLOCAUST**

HOLOCAUST hebrejsky „šoa“ – zničení, vyhlazení, vyvražďování

Lidé byli převáženi do vyhlazovacích koncentračních táborů, kde je čekala smrt v plynových komorách. Řada lidí se snažila Židům pomáhat. Opatřovali jim falešné doklady, ukryvali je a pomáhali jim emigrovat do neutrálních států.

IX.Z výchova k občanství, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Výchova k občanství:

Zopakuj si: učebnice str. 34 - 35 (Člověk, stát a hospodářství – finanční gramotnost: platební karta, příkaz k úhradě, inkaso)

Hospodaření domácnosti – osobní a rodinný rozpočet, daň (uč. 36 – 37)

Osobní rozpočet tvoří **příjmy a výdaje**. Pokud jsou příjmy rovny výdajům, mluvíme o vyrovnaném rozpočtu. Pokud jsou příjmy vyšší, než výdaje, vzniká přebytek – ukládání přebytku vytváří úspory. Pokud je tomu naopak, vzniká schodek – deficit. Financováním deficitu půjčkou vzniká dluh.

Rodinný rozpočet – rozpočet domácnosti

Výdaje domácnosti lze rozdělit na 1) **nezbytné** – výdaje potřebné k zajištění základního chodu domácnosti (nájem, energie, potraviny, pojištění, doprava, splátky)

2) **zbytné** – výdaje, které je možné omezit (cestování, kultura, koníčky atd.)

Příjmy domácnosti tvoří: mzda ze zaměstnání, zisk z podnikání, úroky z úspor, sociální dávky (přídavky na děti, rodičovský příspěvek, podpora v nezaměstnanosti...), mimořádné příjmy (z pronájmu, z prodeje, výhry, finanční dary...)

Příjmy jsou buď pravidelné, nebo jednorázové. Domácnost by měla mít dostatečnou finanční rezervu pro případ výpadku příjmů (nyní důsledky koronakrize).

Daň

Z každého příjmu musíme část odevzdávat státu tj. daň, odvádět zdravotní a sociální pojištění. Proto rozlišujeme hrubý a čistý příjem.

Hrubý příjem je příjem před zdaněním a srážkami ze mzdy.

Čistý příjem je množství peněz, které skutečně obdržíme jako výplatu.

Úkol – doplň přímo sem:

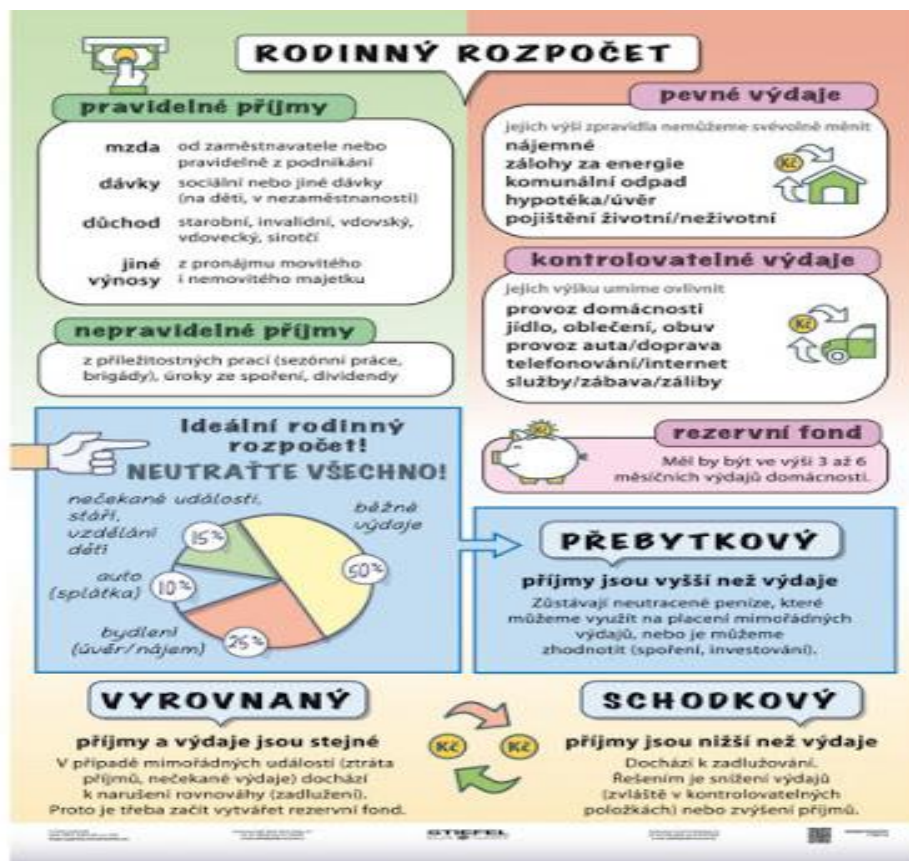
1) Jaké znáš druhy rozpočtů?

2) Jaké 2 složky tvoří osobní rozpočet?

3) Co znamená slovo „deficit“?

4) Podtrhni, co tvoří nezbytné výdaje domácnosti: energie, kultura, potraviny, nájem, doprava, cestování, elektronika

5) Jak se nazývá část mzdy, která se odvádí státu?

IX.Z zeměpis, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Téma: Politická, vojenská a hospodářská seskupení států – OSN, EU

- učebnice str. 60 – 61 – přečti si, prostuduj OSN, EU
- podívej se na inspirativní videa k tématu:
www.youtube.com/watch?v=qI5NPLm7xH4&list=PLb396QL1MEz3IEfHHnFLQtNH5Zer-9LnE
www.youtube.com/watch?v=cOiGrbd_g0c

Otázka:

Proč je u Velké Británie v tabulce, na str. 61, hvězdička?.....

.....

IX.Z fyzika, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Shrnutí a opakování jaderné energie

Základní **princip** všech **elektráren** je vlastně stejný: elektřina vzniká v generátoru, jehož rotor se velmi rychle otáčí. ... **Jaderné elektrárny** jsou v zásadě **elektrárny** tepelné, teplo potřebné pro přeměnu vody na páru však v nich nezískáváme spalováním paliva, ale jaderným štěpením.

Výhody jaderných elektráren

Výhoda jaderných elektráren je, že nevypouštějí do ovzduší škodlivé látky jako oxid siřičitý, oxidy dusíku, popílek, těžké kovy nebo oxid uhličitý.

Nevýhody jaderných elektráren

Nevýhodou jaderných elektráren je velká finanční nákladnost a doba likvidace jaderného odpadu.

Lidské zdraví ani **životní prostředí** není ohroženo. Největší část radioaktivního odpadu vznikajícího při provozu **jaderné elektrárny** tvoří vyhořelé **jaderné** palivo. Toto vyhořelé **jaderné** palivo je bezpečně ukládáno v meziskladech vyhořelého paliva a následně v hlubinných úložištích.

Radioaktivita má navíc mnoho praktického využití – jak v průmyslu, tak ve zdravotnictví.

Pracovní list:

- 4) Jmenujte využití radioaktivity v průmyslu a ve zdravotnictví.
- 5) Máme v ČR jaderné elektrárny? Pokud ano, jaké?
- 6) Jádra jakého prvku jsou štěpeny v reaktorech jaderných elektráren?
- 7) Popište princip výroby elektrické energie v tlakovodních jaderných elektrárnách.

IX.Z chemie, učivo na období 25.-28.1. 2021:

15. hodina – Kyslíkaté deriváty – dokončení – učebnice s. 59 - 67

V dnešní hodině budeme pokračovat v učivu z minulé hodiny, probereme 2. a 3. skupinu kyslíkatých derivátů – tj. karbonylové sloučeniny a karboxylové sloučeniny.

Karbonylové sloučeniny jsou deriváty uhlovodíků, které obsahují skupinu –CO. Dělí se na aldehydy a ketony. – Podívej se do učebnice na s. 59 na zelený graf a řekni, čím se od sebe liší.

ALDEHYDY

Název se skládá z názvu uhlovodíku a zakončení na –al – např. methanal. – postup při tvoření vzorce a názvosloví – s. 59 – tabulky

Zástupci aldehydů:

Methanal (formaldehyd) HCHO – bezbarvý, jedovatý plyn štiplavého zápachu, 40 % vodný roztok formaldehydu se nazývá formalin – využívá se jako dezinfekční prostředek – např. k uchování biologických preparátů.

Ethanal (acetaldehyd) CH₃-CHO – bezbarvá, těkavá kapalina štiplavého zápachu, její páry se vzduchem tvoří výbušnou směs, používá se jako výchozí surovina k výrobě kyseliny octové, léčiv, parfémů a pevného lihu – obrázek s. 60

KETONY

Název se skládá z názvu uhlovodíku a zakončení na –on – např. propanon. Druhou částí je spojení názvů uhlovodíkových zbytků a slova keton – dimethylketon.

Postup při tvorbě názvosloví je v tabulkách na s. 61

Zástupce ketonů:

Propanon (aceton) CH₃COOCH₃ – nejjednodušší keton, bezbarvá, těkavá, hořlavá látka, její páry se vzduchem tvoří výbušnou směs. Používá se jako ředidlo a rozpouštědlo některých lepidel a k výrobě plastů.

Karboxylové kyseliny – jsou to organické sloučeniny, ve kterých je vázána karboxylová skupina –C =O

-OH

Názvosloví karboxylových kyselin – je tvořen podstatným jménem kyselina a přídatným jménem odvozeným z názvu uhlovodíku a zakončení –ová (např. kyselina methanová). – s. 62 – 63 – tabulky názvosloví.

Karboxylové kyseliny mají své triviální názvy:

Kyselina methanová = kyselina mravenčí

Kyselina ethanová = kyselina octová

Kyselina propanová = kyselina propionová

Kyselina butanová = kyselina máselná

Zástupci karboxylových kyselin:

Kyselina mravenčí – HCOOH – vyskytuje se v mravenčím a včelím jedu a v kopřivách, je bezbarvá, leptavá, štiplavá, hořlavá. Využívá se ke konzervaci potravin, výrobě léků, barviv a plastických hmot.

Kyselina octová - - CH_3COOH – kapalina, štiplavý zápach, 8% roztok kyseliny octové = ocet. Využívá se k výrobě barviv, plastů, léků. Ocet se používá k dochucování jídel ke konzervaci potravin.

Kyselina citronová – bílá krystalická látka kyselé chuti, vyskytuje se v citrusových plodech nebo v nezralém ovoci. Používá se jako konzervační a dochucovací látka.

Kyselina mléčná – bezbarvá krystalická látka kyselé chuti, vzniká mléčným kvašením cukrů. Využívá se v potravinářském průmyslu – výroba sýrů, jogurtů, tvarohů, kysaného zelí, v kosmetice je součástí krémů, přípravků proti akné, ústních vod.

Kyselina máselná – $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{COOH}$ – olejovitá kapalina, která vzniká žluknutím másla.

Kyselina benzoová – bezbarvá až bílá krystalická látka, vyskytuje se v pryskyřicích a balzámech. Používá se v potravinářském průmyslu jako konzervační prostředek.

Další karboxylové kyseliny:

Kyselina stearová

Kyselina palmitová

Kyselina olejová

Kyselina aminooctová

Všechno učivo si zapište (vlepte) do sešitu a naučte se. Vždy musíte pracovat s učebnicí.

IX.Z přírodopis, učivo na období 25.-28.1. 2021:

Zápis do sešitu – udělat výpisky:

PRAHORY (před 3,8–2,5 mld. let)

V **prahorách** z magmatické taveniny utuhly **první horniny** a vytvořily **původní prapevnu**. Ta se až **mnohem později** začala podle zlomů v zemské kůře **rozpadat** na **prvotní svěťadily**, tvarem velmi odlišné od dnešních.

- Ⓩ *Nejstarší horniny na světě pochází z Grónska, Austrálie a jižní Afriky. Jsou datované na cca 4 miliardy let a nesou stopy vodního obrušování. To znamená, že již v té době musela existovat pevná zemská kůra a oceány.*

Na prvotní vyvřelé horniny působily **vnitřní a vnější geologické síly**. Horniny **zvětrávaly** a **usazovaly** se, ale také se při vrásněních dostávaly do hlubin Země, kde byly tlakem a teplotou **přeměňovány**. V této době **vznikly podmínky pro život**, který dosud známe jen na naší Zemi.

Jednoduché molekuly anorganických látek se v atmosféře vlivem slunečního záření a blesků postupně přeměňovaly **ve složité organické látky**. Deště tyto látky strhávaly **do oceánů**, kde vznikly **první aminokyseliny**. Teplá mořská voda s **obsahem aminokyselin** se stala příznivým prostředím pro **biochemické reakce**. Těmito reakcemi vznikaly **bílkoviny** a **další organické látky**, které se staly základem pro vznik **živých organismů**. **Stáří prvních organismů** v oceánech datujeme podle nalezených uhlíkatých zkmenečlin asi na **3,8 miliardy let**.

- Ⓩ *Dění v zemské kůře ovlivňovala shora sluneční energie spolu s vodou, vzduchem a dopady kosmických těles a zdola vnitřní energie Země.*

Mezi **nejstarší organismy** patří různé druhy **bakterií**.

Některé organismy začaly využívat **energii slunečního záření** a provádět **fotosyntézu**. Tyto organismy byly velmi podobné dnešním **sinicím**. Z jednoduchých anorganických látek vyráběly organické látky a kyslík, a staly se tak **prvními producenty kyslíku**. Ten se rozpouštěl v oceánech a uvolňoval do atmosféry. Tyto organismy z vody a vzduchu naopak odebíraly oxid uhličitý. **Atmosféra** se tedy **obohacovala o kyslík** a zbavovala se oxidu uhličitého. Zásluhou nejstarších mořských organismů se velmi pomalu (po dobu 3,5 miliardy let) vytvářely **podmínky pro přechod života z vody na souš**.

- Ⓩ *Sinice někdy vytvářejí velké bochníkové útvary – **stromatolity**. Ty jsou tvořeny zkmenečnými buňkami sinic a usazeninami z moře. Na Zemi se našly stromatolity staré až 3,5 miliardy let. Stromatolity vznikají dodnes.*

Pracovní list – doplňte, odpovězte na otázky

- 1) Jaké jsou podmínky pro vznik života na Zemi?
- 2) Kdy vznikly první organismy a jaké to organismy to jsou?
- 3) Co je to fotosyntéza?
- 4) K jakému procesu docházelo v atmosféře?
- 5) Co jsou to stromatolity?
- 6) Odkud pochází nejstarší horniny na světě?

